

AKČNÍ VÝZKUM

ACTION!

Jak přenést výsledky výzkumu do praxe?

Vliv výzkumu se zvětší, pokud se na něm budou podílet ti, jež se to týká: učitelé, rodiče, děti a žáci...

**AKČNÍ VÝZKUM JE UČITELI PROVÁDĚNÁ SYSTEMATICKÁ REFLEXE
PROFESNÍCH SITUACÍ
S CÍLEM JEJICH DALŠÍHO ROZVINUTÍ**

AKČNÍ VÝZKUM

Akční výzkum: nástroj, který učitelům pomáhá řešit problémy školní praxe a zároveň uskutečňovat v této praxi inovace

Učitel se zde objevuje v obtížné dvojroli výzkumníka a aktivního účastníka akce zároveň

AKČNÍ VÝZKUM

1. Akcí je míněna určitá situace (něco je dáno, něco se děje)
Tuto akci (situaci) učitel zkoumá, aby jí porozuměl a mohl ji zlepšit v případě, že je s ní nespokojen
2. Akcí je míněno jednání učitele, které má vést ke zlepšení situace

„KLASICKÝ VÝZKUM“

- základní výzkum
- získávání poznatků
- výzkumník se chce něco dozvědět
- učitelé, žáci jsou „zkoumáni“

„AKČNÍ VÝZKUM“

- změna vlastního vyučování
- získávání poznatků
- učitel se chce něco dozvědět
  - učitel zkoumá

CÍLE

VÝZKUMNÉ OTÁZKY

- odvozeny ze výzkumných záměrů...
- odvozeny na základě odborné literatury
- vyplynou z potřeb učitele
- mohou se v průběhu výzkumu změnit

DESIGN (PLÁN) VÝZKUMU

- stanoven před začátkem výzkumu
- vyvíjí se, může být v průběhu měněn

VÝZKUMNÝ VZOREK

- reprezentativní
- po výběru zůstává stejný

- nereprezentativní
- může být kdykoliv změněn

SBĚR DAT

- stanoveno před začátkem výzkumu
v plánu výzkumu

- probíhá nedogmaticky
- metody sběru dat mohou být
kdykoliv změněny

METODY VYHODNOCOVÁNÍ DAT

- statistické metody
- inferenční statistika
- teorie pravděpodobnosti

- analýza dat
- deskriptivní statistika

JAZYK

- jazyk vědy

- jazyk učitelů

VÝSLEDKY

- často jsou k dispozici teprve až
po několika letech
- jsou zobecněné a objektivní
- výzkumníci získají poznatky

- jsou brzy k dispozici
- jsou platné „ted' a tady“
  - jsou subjektivní
- učitelé získají poznatky

„KLASICKÝ VÝZKUM“

„AKČNÍ VÝZKUM“

DOPAD

- je možné zpětně působit na jednání učitelů jako profesní skupiny
  - vnější zkušenosti
- snaha ovlivňovat jednání učitele zvnějšku

- s jistou pravděpodobností lze bezprostředně zpětně působit na jednání konkrétního učitele
  - vlastní zkušenosti
  - jednání je autonomní

A vstup do výzkumu:
hledání a vytváření
východisek
pro vlastní výzkumnou
a inovační činnost.

**B pozorování
a sběr informací:**
sběr informací,
zkušeností, dat,
dokumentů...
o akci.

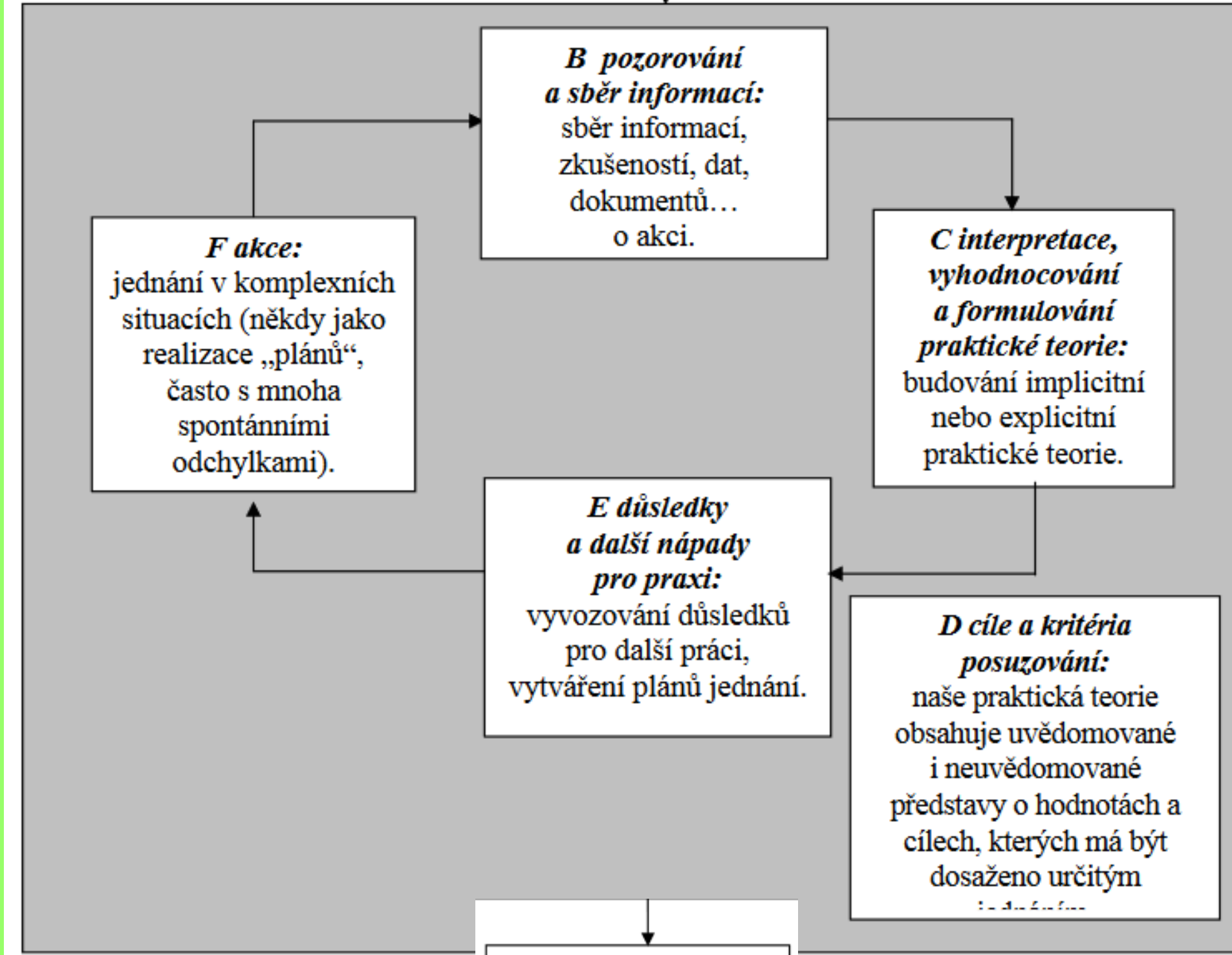
F akce:
jednání v komplexních
situacích (někdy jako
realizace „plánů“,
často s mnoha
spontánními
odchylkami).

**E důsledky
a další nápady
pro praxi:**
vyvozování důsledků
pro další práci,
vytváření plánů jednání.

**C interpretace,
vyhodnocování
a formulování
praktické teorie:**
budování implicitní
nebo explicitní
praktické teorie.

**D cíle a kritéria
posuzování:**
naše praktická teorie
obsahuje uvědomované
i neuvědomované
představy o hodnotách a
cílech, kterých má být
dosaženo určitým

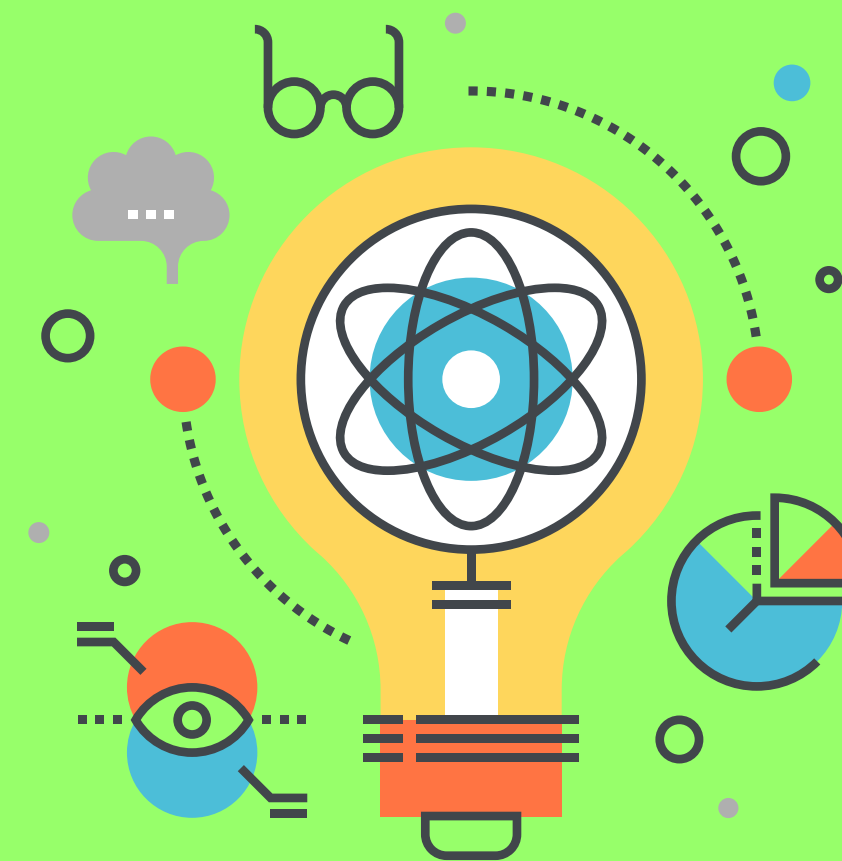
**G formulování,
prezentace zkušeností:**
nápady a zkušenosti
jako předmět veřejné
diskuse, publikování.

AKČNÍ VÝZKUM

Zlepšení vzdělávacího prostředí:

- Akční výzkum může být využit pro zlepšení vzdělávacího výzkumu samotného
- Výzkumníci mohou spolupracovat s učiteli na vývoji nových metod a přístupů a na zlepšení kvality vzdělávání

AKČNÍ VÝZKUM - PRAKTICKÉ UKÁZKY

AKČNÍ VÝZKUM - PUBLIKACE + UKÁZKY

[https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/187747/
120467128.pdf?sequence=1&isAllowed=y](https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/187747/120467128.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

AKČNÍ VÝZKUM

Definování problému praxe a cíl změn

Pokračování projektu (sběr informací, reflexe, praktická část)

Akční výzkum je obvykle:

1) cyklický - podobné kroky se opakují v podobných sekvencích

2) zúčastněný - participativní, klienti se účastní jako partneři ve výzkumném procesu

3) kvalitativní - více pracuje se slovy než s čísly

4) reflektivní - kritická reflexe procesu a výsledků je základní částí každého cyklu

AKČNÍ VÝZKUM

Dosažení cíle:

- Akční výzkum pružně reaguje na vzniklé situace
- Vyvíjí se neustále - dynamika
- Představuje reakci na nové poznatky a potěže v terénu
- Pomáhá testovat a rozvíjet nové interpretace z předchozích cyklů